

F. t. l. om aktiv socialpolitik

virker en ændring i den pågældendes mulighed for at forsørge sig selv.

Personer i erhverv, hvor indtægterne kan være svingende, vil som hovedregel heller ikke være berettiget til hjælp.

Dette indebærer, at fx en selvstændig erhvervsdrivende normalt kun kan få hjælp, hvis indtægtsmulighederne svigter på grund af egne forhold, fx sygdom, eller ekstraordinære vejrmæssige problemer samt helt eller delvis ophør af virksomheden.

Særligt om kunstneres adgang til hjælp er det i Kontanthjælpsudvalgets 2. rapport anført:

»at det ikke vil være hensigtsmæssigt med særlige regler for kunstnere, idet der vil opstå vanskelige afgrænsningsproblemer med hensyn til, hvornår en person skal betragtes som kunstner. Kunstnere må ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde betragtes som selvstændige i relation til bistandslovens regler om kontanthjælp mv.

Det betyder, at kunstnere som andre selvstændige kan være berettiget til kontanthjælp, hvis de har været ude for ændringer i deres forhold, som gør, at de ikke kan skaffe det nødvendige til sig selv og familiens underhold. Det er næppe muligt udtrykkeligt at definere, hvornår en kunstner har været ude for sådanne ændringer, at pågældende vil være berettiget til kontanthjælp. Det vil afhænge af en helt konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Som ved andre selvstændige kan der være tale om en social begivenhed, hvis indtægtsmulighederne svigter på grund af ændringer i egne forhold, fx sygdom eller helt eller delvis ophør af virksomheden. Det må i den forbindelse kræves, at der er tale om afgørende ændringer i forholdene.«

Kontanthjælpsudvalget har overvejet behovet for særlige regler om pligten til at udnytte sine arbejdsmuligheder set i lyset af Ankestyrelsens praksis og indførelsen af aktiveringsreglerne. Udvalget finder herefter:

»at en kunstner som andre kontanthjælpsmodtagere skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og herunder tage imod ethvert rimeligt tilbud om arbejde eller deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. En kunstner kan som andre ikke stille krav om alene at påtage sig en bestemt slags arbejde/beskæftigelsesfremmende foranstaltning. En kunstner vil kunne udføre sin kunst i en kontanthjælpsperiode under forudsætning af, at det ikke går ud over pligten til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Eventuelle indtægter fra salg af kunstværker skal fradrages i den beregnede kontanthjælp.

Konklusionen må derfor være, at der ikke er basis for at indføre særregler for kunstnere i bistandslo-

ven, idet de må indpasses under de gældende regler i overensstemmelse med den praksis, der gælder for andre selvstændige erhvervsdrivende.«

Dette lovforslag er udarbejdet i overensstemmelse med ovenstående bemærkninger fra Kontanthjælpsudvalget, således at der ikke stilles forslag om særlige regler for kunstnere.

Der vil være en række situationer, der ikke kan betegnes som ændringer, fx kan stigning i faste udgifter ikke begrunde hjælp.

Det, at en person gifter sig, er heller ikke en ændring, der udløser en ret til hjælp. Ved ægteskabet får man pligt til at forsørge den anden ægtefælle, og pligten er gensidig. Det afgørende er, om den pågældende inden ægteskabets indgåelse er berettiget til hjælp, eller om der i forbindelse med indgåelsen af ægteskabet er sket andre ændringer, som betyder, at den pågældende er berettiget. Om forsørgelsespligtens betydning for størrelsen af hjælpen henvises til bemærkningerne til § 26.

Dette svarer til, hvad der hele tiden har været gældende. Det har imidlertid givet anledning til en del tvivl i praksis, når der er tale om familiesammenføring i tilslutning til indgåelsen af ægteskabet. Det særlige ved familiesammenføring (på grundlag af ægteskab) er imidlertid, at en anden myndighed træffer beslutning om, at den pågældende udlænding i kraft af ægteskabet får opholds- og arbejdstilladelse her i landet. Den ændring, der kan begrunde, at lovens betingelser er opfyldt, er således ikke ægteskab, men det forhold, at den pågældende (som følge af opholdstilladelsen) kan bryde op fra sit hidtidige hjemland og det forsørgelsesgrundlag, som den pågældende har haft der.

For at undgå, at personer, der tilflytter fra udlandet som led i familiesammenføring, skal have offentlig hjælp, er der i udlændingeloven hjemmel til at stille krav om, at den herboende ægtefælle, som har forsørgelsespligt, godtgør at være i stand til at opfylde denne. Ved vurderingen af, om den herboende kan dokumentere sin forsørgelsessevne, tages der udgangspunkt i, hvad de pågældende ville have kunnet få som kontanthjælpsmodtagere. Det vil sige, at den herboendes indtægt mindst skal svare til ægtefællernes samlede kontanthjælpsniveau.

Hvis den ægtefælle, der bor her i landet, således har kunnet dokumentere sin forsørgelsessevne, bliver der ikke behov for at yde hjælp, selv om den ægtefælle, der flytter her til landet, opgiver sit hidtidige forsørgelsesgrundlag. Den ægtefælle, der bor her i landet i forvejen, har jo dokumenteret at have indtægter, der ligger over ægteparrets kontanthjælpsniveau.